

BEZPASPART

*První ročník malířské soutěže pro studenty středních uměleckých škol
pořádaný Střední uměleckoprůmyslovou školou v Jihlavě-Heleníně*

Soutěžit v umění? Při udělování nejvýznamnější a nejsledovanější ceny pro umělce v České republice, Ceny Jindřicha Chalupického, pozorujeme v posledních letech mírný ale opakovaně vyslovovaný nesouhlas se soutěžním rámcem Ceny. Protestují sami „soutěžící“, kteří by místo soupeření raději spolupracovali. Jenže motivací k účasti je titul, finanční odměna a pozornost uměleckého světa. A to nelze slíbit každému. A jak poznat, komu ano, když si všichni radí a pomáhají, neřkuli spolu dokonce kamarádi?

Jako by nestačilo, že pro soupeření v umění nejsou stanovena solidní pravidla a konkrétní cíle. Nic tak čistého a přehledného, jako když nadopovaný závodník uběhne délku x za y času, nebo jako když soutěžíci A dokáže na rozdíl od soutěžíciho B vyjmenovat během šedesáti sekund všechny panovníky všech státních útvarů v historii zemí českých.

Naštěstí romanticky bláhová, neuchopitelná soutěž v umění pragmaticky užívá transparentní systém hodnocení – jinými slovy, zveřejňuje již předem jména osob, zvířat a věcí přítomných v hodnotící komisi. Účastník si tak může spočítat, kdo má v čem jaký zájem, jaké má zkušenosti, názory a společenské, případně oborové renomé, a tedy, komu to zpětně spočítat. Komisi prvního ročníku malířské soutěže BEZPASPART tvoří:

Prof. ak. mal. Martin Mainer (předseda komise, malíř, AVU Praha), Ing. Ladislav Seidl (vedoucí Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu, Kraj Vysočina), ak. mal. Irena Fila Wagnerová (malířka, scénografka, Horácké divadlo Jihlava), Mgr. Daniel Novák (ředitel OGV Jihlava), MgA. Jaroslav Grodl (malíř, AVU Praha), MgA. Denisa Krausová (malířka a vedoucí ateliéru Malba a ilustrace SUPŠ Jihlava-Helenín), MgA. Petr Kovář (kurátor, vizuální umělec a redaktor, SUPŠ Jihlava-Helenín)

Když jsme před více než rokem vymýšleli téma pro tuto soutěž, netušili jsme, jak aktuální dnes bude. A nevím, zda je taktické říci, že kdybychom to tušili, téma HRANICE bychom nezvolili. Každopádně vše snad dostatečně rámuje název soutěže, BEZPASPART, zračící neuhlazenou otevřenost, potřebu jít k obsahu, ne k adjustaci... Ano, ano, víme o čistých paspartách, které jsou obsažnější než vydatná exprese s pastou barvy organicky přehrnutou přes hranu rámu. Koho by nenapadlo reagovat na zadání BEZPASPART paspartou?!

Dvanáct přihlášených škol z celé České republiky reprezentuje přibližně osmdesát autorů. Z jejich prací komise vybírala díla pro tuto výstavu finalistů a z nich, zde v prostoru Oblastní galerie Vysočiny, byla následně vyhodnocena tři nejpozoruhodnější.

Když se soutěží, zajímá to najednou více lidí, než když někdo jen tak něco vystavuje. Klání láká víc než předmět pře. Je to ten důvod k soutěži? Ne, nechci mluvit o dveřích florentského baptisteria ani o jiném historickém ukotvení soutěží. Chci se vrátit ke sporu mezi soutěží a spoluprací.

Nesoutěžíme v umění. Soutěžíme z umění! Těží tu studenti, z možnosti představit se, porovnat své usilování s jinými, s nimiž by se nikdy v jednom zadání přehledně nestřetli. Ale jestli někdo zcela jistě ze soutěže těží, jsou to diváci – na jednom místě, pohodlně, se předestírá pestrá přehlídka maleb, odlišných řešení jednoho tématu, různých přístupů škol a individuálních autorských rukopisů. Je to vlastně spolupráce na jednom obraze, obraze současné rodící se generace umělců, kteří, řekněme,

vyloženě nebojkotují současné systémy prezentace svého oboru.

Petr Kovář

Soutěž se koná pod záštitou radní pro oblast školství, mládeže a sportu Kraje Vysočina Ing. Jany Fialové.